

HUOM.! JULKAISUVAPAA AIKAISINTAAN 1.9.2015 KELLO 15.00

Rehtori Mikko Hupan puhe Åbo Akademin avajaisissa 1.9.2015

Rouva kansleri, hyvät rehtorit, hyvät kollegat, dear international colleagues, arvoisat tieteen harjoittajat, suojelijat ja ystävät!

Suomen korkeakouluuyhteisö on mittavien haasteiden edessä. Hallitusohjelma ja siihen sisältyvät koulutussektorin säästötoimet vaikuttavat yliopistojen rahoitukseen monin tavoin: osittain välittöminä perusrahoitukseen kohdistuvina leikkauksina ja toisaalta yliopistoindeksin jäädyttämisen kautta. Åbo Akademiille tämä merkitsee noin kolmen miljoonan euron vuotuista sopeuttamista. Suomen Akatemialle ja Tekesille osoitettavan valtionrahoituksen suunnitteilla oleva vähennys tarkoittaa sitä, että myös kilpailu ulkoisesta tutkimusrahoituksesta kovenee.

Valtiontalouden tasapainottamisen tarve on ymmärrettävästi suuri. Monet ovat kuitenkin – aiheellisesti – reagoineet koulutussektorin leikkausten kokoon ja nopeaan aikatauluun, jolla leikkaukset on toteutettava.

Emme saa lannistua! Vaikka tulevat ajat ovat taloudellisesti haastavia, meidän on tärkeää jatkaa toimintaamme omien tavoitteidemme mukaisesti. Meidän pitää edelleen vahvistaa koulutustamme rakenteellisesti, julkaista tutkimustuloksiamme tehokkaasti ja hakea aktiivisesti ulkoisia hankemäärärahoja. Suomen Akatemian profiloitivarat ja hallitusohjelman keihäänkärkialojen rahoitus avaavat uusia mahdollisuuksia.

Hyvä uutinen on, että Åbo Akademin varainkeruu on käynnistynyt erinomaisesti, olemme ensimmäisen vuosipuoliskon aikana saaneet jo 6,5 miljoonaa euroa. Suuri kiitos kaikille lahjoittajille! Yhteisenä tavoitteenamme on taata korkeatasoinen opetus ja tutkimus ruotsin kielellä Suomessa, myös tulevaisuudessa. Toivomme, että Åbo Akademin ystävät ja alumnit edelleen tukevat kohta satavuotiasta akatemiaamme.

Yhteistyö vahvistaa meitä

Kylmien viimojen puhaltaessa yhteistyökumppanit ja ystävät ovat erityisen tärkeitä. Åbo Akademi pitää suuressa arvossa tiivistä ja monipuolista yhteistyötä Turun yliopiston ja muiden turkulaisten korkeakoulujen kanssa. Kesäkuussa Turun kaikki kuusi korkeakoulua solmivat uuden sopimuksen, jonka tavoitteena on edelleen lisätä yhteistyötä erityisesti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa. Yhteistyössä voimme käyttää resursseja tehokkaammin ja samalla vahvistaa toiminnan laatua ja monipuolisuutta.

Yhteistyömme Ammattikorkeakoulu Novian kanssa tarjoaa paljon vielä hyödyntämättömiä mahdollisuuksia. Voisimme lisätä tilojen yhteiskäyttöä ja etsiä synergioita myös opetuksessa.

Yhteistyö toimii hienosti Vaasassa energiatekniikan alalla, ja näin meidän pitäisi toimia muillakin aloilla.

Toinen esimerkki Vaasassa tehtävästä hyvästä yhteistyöstä on kielikylpyopettajien koulutus yhdessä Vaasan yliopiston kanssa. Tässä yhteistyössä yhdistyvät yliopistojen vahvuudet: toisaalta monikielisyys ja toisaalta kasvatustieteisiin liittyvä osaaminen.

Pohjoismainen yhteistyö on perinteisesti ollut erittäin tärkeää Åbo Akademille. Entistäkin aktiivisemmän yhteistyön kehittämiseksi olemme parhaillaan laatimassa selkeämpiä strategisia sopimuksia merkittävimpien pohjoismaisten yhteistyökumppaneidemme kanssa.

Åbo Akademilla on laajat kansainväliset yhteydet ja verkostot. Useimmat Åbo Akademissa käynnissä olevat tutkimushankkeet perustuvat tiiviisiin kansainvälisiin kontakteihin, mikä on nykyisin myös lähestulkoon kaiken ulkoisen rahoituksen perusedellytys.

Erinomainen esimerkki hedelmällisestä kansainvälisestä yhteistyöstä on professori Kim Wikströmin käynnissä oleva jättihanke, joka koskee energia- ja kuljetusjärjestelmien teollisten investointien uusia liiketoimintamalleja. Hankkeen toteuttamisen taustalla on laaja konsortio, jossa kumppaneina ovat kotimaisten yritysten lisäksi muiden muassa Stanfordin yliopisto ja Kellogg School of Management. Tämä hanke on vain yksi esimerkki, voisinkin mainita monia muita, joista on syytä olla ylpeä.

Olemme oikealla tiellä

Tänä vuonna on toteutunut monta suurta muutosta. Neljään tiedekuntaan perustuva uusi organisaatiomme on ollut toiminnassa vuoden alusta. Yliopistopalveluissa on käyty toimintoja perusteellisesti läpi ja otettu käyttöön uusia tapoja tukea tiedekuntien ydintoimintaa. Rehtorin johtoryhmä, johon kuuluvat dekaanit, vararehtorit, Vaasan yksikön rehtori ja hallintojohtaja on päässyt hyvin liikkeelle. Uusien tiedekuntien, johdon ja yliopistopalveluiden toiminta on ollut dynaamista ja kiitettävän sitoutunutta. Olen vakuuttunut siitä, että olemme oikealla tiellä – meillä on kaikki vahvan ja menestyvän yliopiston edellytykset tulevaisuudessakin. Suuri kiitos teille kaikille!

Nyt uuden lukuvuoden alkaessa käynnistyvät myös uudet laajat kandidaattikoulutukset. Uusien ohjelmien myötä opiskelijat tutustuvat useampaan aineeseen opintojensa alkuvaiheessa ja erikoistuvat pääaineeseen myöhemmin. Selvät ja suunnitelmalliset opintokokonaisuudet sekä tiedekuntien välinen yhteistyö helpottavat opiskelijoiden kurssisuunnitelmien tekoa. Kyseessä on iso ja tärkeä uudistus, ja Åbo Akademi on maassamme ensimmäisten joukossa viemässä laajat koulutusohjelmat kaikille aloille. Ohjelmien toimivuuden seuranta varten meidän pitääkin nyt viipymättä kehittää ja ottaa käyttöön hyvä ja yksinkertainen arviointijärjestelmä kaikkia kursseja varten.

Hakijoitten suuri kiinnostus koulutuslinjojamme kohtaan kertoo, että olemme oikealla tiellä. Åbo Akademi onnistui erinomaisesti uudessa haku- ja valintamenettelyssä. Opiskelupaikan

hakijoita oli lähes 2 600, ja runsaat 730 opiskelijaa aloittaa nyt opintonsa yhteensä 20 koulutuslinjallamme. Moniin koulutuksiin oli runsaasti hakijoita, muun muassa psykologian ja taloustieteen koulutusohjelmat olivat ruotsinkieliseen korkeakoulutukseen hakeutuvien toiveissa kärkisijoilla. Tervetuloa kaikki uudet opiskelijat, olette tehneet hyvän valinnan!

Houkutteleva kampusympäristö

Åbo Akademin kampusalue on ainutlaatuinen toimintaympäristö henkilöstölle, opiskelijoille ja vierailijoille. Laadukkaan tutkimuksen ja koulutuksen ohella juuri kampusympäristömme on rekrytointivaltti. Olemme kiitollisia Åbo Akademin säätiöltä saamastamme tuesta ja investoinneista kampusalueen kehittämiseen.

Åbo Akademi on tänä vuonna saanut miljoona euroa Campus Gadolinia -hankkeen suunnitteluun. Rahoituksen ansiosta voimme nyt käynnistää suunnittelutyön yhdessä Åbo Akademin säätiön kanssa. Tämä on hieno mahdollisuus kehittää Piispankadun kampusmiljöötä. Tässä teemme luonnollisesti läheistä yhteistyötä opiskelijoiden ja ylioppilaskunnan kanssa. Toivottavasti pystymme luomaan jotain aivan uutta ja kiinnostavaa.

Rajat ylittävä yliopisto

Kesä oli suurelta osin kolea ja sitäkin koleammalta vaikutti poliittinen ilmapiiri kielteisine lausuntoineen monikulttuurisuudesta. Demokratian ja yhteiskunnan moninaisuuden vastaiset ääriliikkeet ovat herättäneet keskustelua ja vastareaktioita. Samaan aikaan kun elokuussa ilmat lämpenivät, ”Meillä on unelma” -mielenosoitus sai ihmiset liikkeelle avoimen ja monikulttuurisen Suomen puolesta. Yliopistomaailmassa kansainvälisyys ja monikulttuurisuus ovat arkipäivää – yliopisto ei voi olla olemassa ilman, että se pitää ovet auki maailmaan. Jotta menestyisimme globaalissa kilpailussa, tarvitsemme huippututkijoita ja opiskelijoita kaikkialta maailmasta. Uuden strategiamme ajatus Åbo Akademiä rajat ylittävänä yliopistona tuntuu nyt todella ajankohtaiselta sekä paikallisesti että globaalisti ajatellen. Toimintamme ja identiteettimme perustana ovat arvot: moninaisuus, avoimuus, rohkeus, osallisuus ja kestävyys.

Lainaan uudesta strategiasta: ”Visiomme on, että Åbo Akademi on vuonna 2020 kieli- ja kulttuurirajat ylittävä yliopisto, jonka toiminnassa ruotsinkielinen akateeminen ympäristö yhdistyy kansainväliseen ilmapiiriin ja jossa opetus ja tutkimus ovat huippulaadukasta. Åbo Akademi on erityisasema Suomen ainoana ruotsinkielisenä monitieteellisenä yliopistona, ja sen tulee olla paras rajat ylittävässä työskentelytavassa, moninaisuudessa ja avoimuudessa.”

”Keskeistä Åbo Akademin strategiassa 2015–2020 on toiminnan entistä selvempi profilointi. Profiloitumalla Åbo Akademi pyrkii entistä enemmän erottumaan muista yliopistoista ja korostamaan niitä alueita, jotka ovat ominaisia Åbo Akademille tai joissa sen tulee olla muita etevämpi.”

Dear colleagues, Åbo Akademi University is among those universities in Finland with the highest number of international teachers, researchers, doctoral students and graduate students. We embrace this type of diversity as it enriches Åbo Akademi and assures its position as a dynamic, multicultural community.

Åbo Akademi University – according to its new strategy – is aiming to further clarify the profiling of its research and education. In support of the new strategy, the Academy of Finland allocated 3 million euro in funding in order to strengthen the profiles of three of our most topical areas of research: Minorities, Molecular Process and Material Technology, and Drug Development and Diagnostics (in collaboration with the University of Turku). According to the international panel of experts, these three focus areas effectively address the needs of today's society, in particular, those of the different minorities and the Finnish biotech industry.

At the end of the spring, we received further good news. Six major projects received significant funding from the Academy of Finland. This time as many as five of the projects were within the area of Arts and Society. This is encouraging. I have also understood that a good number of new proposals are under preparation for the Academy of Finland's next round.

We have also worked hard to improve our support processes for proposals to the EU. We have already seen results from our efforts. Quite recently, two significant EU grants were awarded to Åbo Akademi University: one in Marine Biology, one in Bioimaging.

I warmly welcome all our international teachers, researchers, doctoral students and graduate students to Åbo Akademi. I hope you will find your stay here fruitful and inspiring, in terms of both your studies and your personal life. We will certainly do our best to ensure that your time here is rewarding and memorable.

Hyvät kuulijat, olen vakuuttunut siitä, että olemme oikealla tiellä. Olen varma, että selviämme uusista haasteistamme – juuri niin kuin Åbo Akademi on aikaisemminkin selvinnyt monista vastaavista haasteista 97-vuotisen historiansa aikana. Meidän tulee työskennellä päämäärätietoisesti ja – strategiamme mukaan – olla avoimia, rohkeita ja rajat ylittäviä.

Toivotan kaikille opiskelijoille ja henkilöstölle sekä Åbo Akademin ystäville menestyksellistä ja tuotteliasta syksyä.